

Tønder Bank A/S
Att.: Direktionen
Storegade 22
6270 Tønder

2. november 2012

Undersøgelserapport: Tønder Bank A/S' salg af kapitalbeviser i form af Hybrid Kernekapital 2012

FINANSTILSYNET
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr. 10 59 81 84
finanstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Baggrund for undersøgelsen

Tønder Bank udbød i september 2012 investeringsproduktet 'Kapitalbeviser i form af Hybrid Kernekapital 2012' (herefter kaldet Kapitalbeviser) med det formål at styrke bankens kapitalbase og solvensprocent. Kapitalbeviserne er solgt til detailinvestorer, primært bankens egne kunder i lokalområdet.

Det børsnoterede investeringsprodukt er bl.a. kendetegnet ved, at produktet er evigt løbende og investorerne har derfor ikke har ret til at indløse det investerede beløb. Der er tale om ansvarlig lånekapital.

Med henblik på at undersøge om Tønder Banks markedsføring af og rådgivning om Kapitalbeviserne har været i overensstemmelse med reglerne om investorbekyttelse, har Finanstilsynet den 31. oktober 2012 gennemført en inspektion i banken.

Finanstilsynets observationer

Af Tønder Banks markedsføringsmateriale fremgår det, at Kapitalbeviserne skal betragtes som et "gult" produkt i henhold til bilag 1 i bekendtgørelse om risikomærkning af investeringsprodukter. Banken oplyste også, at da man har betragtet Kapitalbeviserne som et "komplekst" produkt i henhold til MiFID-reglerne, har det været et krav at alle, som har ønsket at investere i produktet via Tønder Bank, har fået afdækket deres risikoprofil og fået rådgivning om produktet. Tønder Bank oplyste desuden, at man betragtede Kapitalbeviserne som et højrisikoprodukt.

Endelig oplyste Tønder Bank, at alle bankens rådgivere har modtaget undervisning om produktets karakteristika, risici og indløsningsbegrænsninger, inden de har ydet investeringsrådgivning om det.

Finanstilsynet har ikke noget at bemærke til bankens klassificering af produktet i relation til risikomærkningsbekendtgørelsen og MiFID-reglerne, samt vurderingen af produktets risiko. Finanstilsynet har heller ikke haft noget at bemærke til markedsføringsmaterialet for produktet eller til den undervisning, som banken har oplyst at have givet sine relevante medarbejdere forud for lanceringen af Kapitalbeviserne.

På inspektionen blev 25 tilfældigt udvalgte kundemapper gennemgået. Gennemgangen viste, at der i 24 ud af 25 tilfælde var blevet foretaget egnethedstest af kunden forud for investeringen i Kapitalbeviserne. Med egnethedstesten havde banken afdækket kundens investeringsformål, risikovillighed og kendskab og erfaringer med investeringer.

Manglende dokumentation for kunders kendskab til investeringsproduktet

Finanstilsynet kunne konstatere, at det kun i 5 ud af 25 tilfælde var dokumenteret i egnethedstesten eller i bilag hertil, at kunderne havde tilstrækkelig erfaring med eller var blevet oplyst af banken om de særlige karakteristika og risici, der er ved Kapitalbeviserne.

Af investorbeskyttelsesbekendtgørelsens § 16, stk. 2, nr. 3 fremgår det, at kunden skal have den nødvendige erfaring og det nødvendige kendskab til at kunne forstå risiciene ved transaktionen. Kundens kendskab og erfaring kan bero på, at denne har modtaget relevant information fra banken om det pågældende investeringsprodukt. Af § 12, stk. 1 fremgår det yderligere, at værdipapirhandleren, når det er relevant, skal give kunden en generel beskrivelse af det finansielle instruments art og de dermed forbundne investeringsrisici, herunder oplyse om kursudsving, samt evt. begrænsninger på det tilgængelige marked for sådanne instrumenter.

Finanstilsynet påtaler, at Tønder Bank ikke systematisk har dokumenteret, at kunderne har haft den nødvendige erfaring og kendskab til Kapitalbeviserne i forbindelse med, at banken har ydet investeringsrådgivning om produktet.

Uoverensstemmelser mellem risikoprofiler og investeringsporteføljer

Tønder Bank oplyste, at man arbejdede ud fra en porteføljesammensætningsmodel, hvor andelen af værdipapirer, hvor der er risiko for at tabe hele det investerede beløb, som fx aktier eller Kapitalbeviser, maksimalt må udgøre henholdsvis 0-25 % for lavrisikokunder, 25-50 % for mellemrisikokunder, og over 50 % for højrisikokunder.

Gennemgangen af de udvalgte kundemapper viste i flere tilfælde uoverensstemmelse mellem kundens risikoprofil i egnethedstesten og investeringsdepotets sammensætning. Det er eksempelvis kunder med en lav til mellem investeringsrisikovillighed, som har en høj andel af aktier og Kapitalbeviser i

depotet. Den højere risiko som kunden derved påtager sig, er yderligere forstærket i enkelte tilfælde, hvor henholdsvis Tønder Bank aktier og Tønder Banks Kapitalbeviser har udgjort en meget stor del af investeringsporteføljen. Derved opnår kunden kun en minimal risikospredning.

Finanstilsynet er opmærksom på, at den procentvise andel af risikofyldte papirer - givet kursudviklingen på disse - over tid kan udvikle sig på en måde, som gør, at depotsammensætningen kan afvige fra intervallerne i den porteføljesammensætningsmodel som banken anvender. Idet der så sent som i forbindelse med salget af Kapitalbeviser er udarbejdet nye egnethedstest for kunderne, finder Finanstilsynet dog ikke, at dette forhold vil kunne forklare væsentlige uoverensstemmelser mellem risikoprofil og porteføljesammensætning.

Tønder Bank forklarede, at en højere andel af risikofyldte papirer i et depot oftest skulle ses i sammenhæng med kundens samlede aktiver, som fx indskud på indlånskonti, friværdi i bolig og andre formueforhold. Ligeledes så man på familiens samlede formue.

Af investorbeskyttelsesbekendtgørelsens § 16, stk. 2 fremgår det, at værdipapirhandleren skal sikre sig, at investeringen opfylder kundens investeringsformål, og at kunden finansielt er i stand til at bære de investeringsrisici, der er forbundet med investeringsformålet. Af vejledningen til § 16 fremgår det, at hvis en kunde alene ønsker investeringsrådgivning vedrørende en specifik del af sin formue – fx en pensionsformue – skal værdipapirhandleren alene foretage en egnethedsvurdering i relation til den specifikke del af formuen, som kunden ønsker rådgivning om.

Finanstilsynet finder, at når en kunde modtager investeringsrådgivning om investering af sin pensionsopsparing, så vil det som udgangspunkt være porteføljesammensætningen heraf, som skal svare til den udarbejdede egnethedstest. Såfremt kunden ønsker at påtage sig en større risiko, fx under hensyntagen til sine samlede formueforhold – og banken vurderer dette som værende egnet – så skal det specifikt fremgå af kundemappen, at der er indgået aftale herom. Det kan enten ske i form af en ny særskilt egnethedstest eller et bilag til den eksisterende egnethedstest.

Finanstilsynet påtaler derfor, at Tønder Bank i forbindelse med investeringsrådgivningen om Kapitalbeviser, ikke systematisk har sikret sig, at investeringen passede til kundernes risikoprofil, samt at det ikke systematisk fremgår, om der er ydet rådgivning på baggrund af kundens samlede formueforhold eller en afgrænset del af formuen, fx en pensionsopsparing. Finanstilsynet påbyder i forlængelse heraf Tønder Bank at etablere processer, der systematisk sikrer, at kunders depotsammensætning afspejler deres risikoprofil.

Tønder Bank skal inden 3 måneder fra dags dato orientere Finanstilsynet om, hvordan påbuddet er efterlevet.

Risici forbundet med mangler ved visse kunders egnethedstest

De ovenfor nævnte påtalte forhold betyder, at Tønder Bank udsætter sig selv for en procesrisiko i tilfælde af eventuelle sagsanlæg mod banken. Finanstilsynet giver derfor banken en risikooplysning herom.

Klagevejledning

Finanstilsynets påtaler og påbud kan senest 4 uger efter at afgørelsen er modtaget indbringes for Erhvervsankenævnet, Kampmannsgade 1, Postboks 2000, 1780 København V, tlf. 33 30 76 22, jf. § 372, stk. 1 i lov om finansiel virksomhed. Det er forbundet med et gebyr at klage til Erhvervsankenævnet.

Med venlig hilsen

Ulla Brøns Petersen
Vicekontorchef

Carsten Stege Rasmussen
Fuldmægtig